

BERTA ZSOLT
Kalef

Futásnak eredek, le a Csabán, jobbra a Maros utcán, laza galoppban haladok. A kapitányság előtt a poszt rosszkedvűen mered rám, lassítok kicsit. A Vérmező végén, a Déli pályaudvarnál érem utol a többieket. Éppen átfordulnak az Attila útra. Emő mellé szegődöm, megfogom a kezét.

- Ki volt ez a kis hülye?! – nyávogja.
- A szomszéd kiscsaj.
- Hullára beléd van esve!
- Meglehet. Majd kinövi. Féltékeny vagy?
- Nevetséges!

Mindjárt kiérünk a park fái közül. Megragadom Emő karját, lehúzó a sárgakavicsos sétányról, egy nagy gesztenyefa alá. Átkarolom a derekát, magamhoz húzom, megcsókolom, egy pillanatig hagyja, aztán újra a régi önmaga.

- Na! Hagyd!
- Ne csináld már ezt a műsort!
- Nem csinálok semmiféle műsort!
- Most együtt vagyunk vagy nem?
- Na és ha igen? Akkor folyton a számon kell lógnod?
- Folyton?! Hát... hiszen..!
- Én nem vagyok egy könnyű nőci!
- Na, erről a hülye műsorról beszéllek!
- Engedj el!
- Tessék! Menj csak!
- Hülye állat!

Előrekopog, megyek utána. Utánuk, úgy értem. Rika szeme rémlik fel. Mosolya. Csizmáján a lehúzott cipzár. Tárguló orrcimpái a pohár fölött. Eszembe jut, hogy róla álmodtam. Elcsodálkozom. És mért csak most jut eszembe? Mit is? A fene egye meg, nem emlékszem. Valami padláson voltunk, ő felnyitotta az egyik tetőablakot (a szoknyája kicsit felcsúszott, ahogy ott pipiskedett), kinézett, én mögötte álltam, elhaladt lent a huszonnyolcas busz, aztán... és aztán semmire sem emlékszem, csak arra, hogy a másik csizmáján is le akarom húzni a cipzárt, de beszorult. Hirtelen rám tör a szomorúság. Csak úgy. Nem tudom, mért. A lépteim lelassulnak, a többiek egyre jobban elhagynak. Már be is fordultak az alagút utcájába. Emő a sarokról visszánéz rám, de nem vár be. Menj csak, hülye picسا! Nincs ked-

vem a Scampolo klubhoz. De azért avázkodok a többiek nyomában. Hova mennék? Egy Wartburg zötyög be előttem az alagútba, gömbölyű hátáról keménypáncélú bogár jut eszembe, vastag, fekete füstöt okád, szagolhatom, míg át nem érek a Clark Ádám térre. Szagolom is. Battyogok, figyelem magam. Légy férfi, mondd ki: Rika jár az eszedben! De mért is tagadnám? Magam előtt? Oké. Jó csaj. És ennyi. Ha Emőt elkapom végre, majd kimegy a fejből. Ő kifújja belőlem, mint itt a Lánchídon a Wartburg füstjét a dunai szél. Felejtjük csak el ezt a Rikát! Bonyolult csaj.

– Hát te hol voltál? – kérdezi Gyula bent a klubban.

Nyitom a szám, de a banda belecsap a *Blue Suede Shoes*-ba. Nincs kedvem üvölni. Ákos piásüveget nyújt felém. Rázom a fejem, kösz nem. A tegnapi elég volt. Úgy látszik, a táncból is, mert csörögni sincs kedvem. Meglátom Emőt. A színpad előtt rázza magát egy fickóval, aki barna öltönytadrágot és nyakkendőt visel, pedig itt nem is kötelező, mint az Ifiparkban. Felmegy bennem a pumpa, elindulok feléjük, de Gyula és Ákos egyszerre fogják meg a karomat.

– Ne! Hagyd! Az a Földgép KISZ-titkára. Helyi erő, vannak vagy harmincan.

Megállok, tehetetlenül, dühösen bámulom őket. Kiveszem Ákos kezéből az üveget, meg se nézem, mi van benne, csak meghúzó. A KISZ-krapekról már az első szám után szakad a vasszer. Nem nagyon tudja tartani a lépést Emővel, de küzd, mint disznó a jégen, vörösödik a feje, gúvad a szeme, de lehet, hogy csak Emő hullámzó teste miatt. Pipa vagyok. Emő időnként rám néz, hűvösen, lekezelően. A büféhez mennek. Üdítővel a kezükben leülnek egy asztalhoz, a krapek zsebkendővel törölgeti a pacekját, amit nem mázolhatok szét. Egymás füléhez hajolgatva vakerásznak. A *Lawdy Miss Clawdy* szól. Nem olyan jó, mint Elvistől. Emő nevet. A pali ráteszi a karjára a kezét. Emő elhúzza és rám néz. Úgy döntök, nem törődöm vele. Elfordulok. Most kéne elvinni egy bőrt csörögni... De mégsem. Abból azt gondolná, hogy érdekel a hülye kis színháza, és vissza akarok vágni. Pedig dehogy! Tőlem meg is keféltetheti magát itt helyben, az asztalon! Nincs kedvem táncolni, hát nem táncolok és kész. Előrébb sétálok kicsit, hogy ne lássam Emőt. Letámaszkodom a falnál. Figyelem a zenekart. Egy csóka fényképezi őket. Megfordul, a táncolókról is csinál néhány képet, elvakít a vakuja, lehunyom a szemem, közben bólogatom a ritmust. Kicsit hülyén érzem magam, olyan lehetek, mint azok az arcok, akik nem merik felkérni a bőröket. Mint Szotyola. Nicsak,

Részlet a szerző készülő regényéből

itt áll mellettem és bólogat, épp, ahogy én. Rám mosolyog, a kezében sörösüveg. Aztán egy csajt kezd stírölni, aki retiküljével a kezében reménykedve nézeget maga köré. Kiveszem Szotyola kezéből a sört.

– Addig megfogom! – ordítom a fülébe.

Mosolyog, bólínt, néz. Rólam le a sörére, aztán megint rám. De én nem iszom.

– Meddig? – ordít vissza.

– Amíg elviszed csörögni a bőrt, akit stírölsz!

Lehervad arcáról a mosoly. Nyúl az üvegért, de elhúzó az előle.

– Ne csináld már! – könyörög kétségbeesett arccal.

– Szedd össze magad és nyomás!

– Kizárt! Nem akarok táncolni!

– Mért? Nem tudsz?

– De tudok! Csak most nem akarok!

– Aki kefélni akar, annak táncolni is muszáj!

– De hülye vagy!

– Komolyan mondom! Tetszik a csaj?

Megvonja a vállát.

– Jó bőr!

– Megkefélnéd?!

Megvonja a vállát, a száját biggyeszi.

– Hát... meg!

– Csak arra vár, hogy felkérd! Zíher, hogy nem pattint le! Én mondom neked!

– Na persze!

Látom, ez így nem fog menni. Sosem ment.

– Na, jó, akkor majd én felkérem! Fogd meg a karomat!

– Minek?

– Megfogod a karomat, odatolsz a csajhoz és azt mondod neki: „Szia, baba! Zoltán vagyok. A barátom szeretne veled táncolni, de nem mer felkérni. Úgy kellett idekényszerítenem.” Megjegyezted?!

– Persze. De minek ez a műsor? Neked sosem volt gond felkérni egy csajt.

– De ez különleges darab, ha jól látom. Megteszed?

Még így is izgul. De azért bólínt. Megfogja a felkaromat, közben bocsánatkérően néz rám. Húzni kezd, úgy teszek, mintha ellenkeznék. A csaj tágra nyitott szemmel bámul minket, ahogy félreérthetetlenül felé tartunk. Odaállunk elé.

– Izé... Szia! Szotyola vagyok... vagyis Zoltán, na! – mondja Szotyola és elvörösödik, rám pillant.

A csaj pislog.

– Dzsózi vagyok, sziasztok!

– Én meg Zsolt! – morgom alig érthetően, lesütött szemmel.

– Izé... a barátom szeretne kefélni, de... vagyis jaj, ne haragudj... felkérni szeretne, de nem mer... felkérni. Úgy kellett iderángatnom!

Dzsózi pislog, valószínűleg azt gondolja, rosszul hallotta, amit hallott. Végigmér engem, mire én kitépem magam Szotyola szorításából és zaklatottan kiáltom:

– Ne haragudj, de nekem ez nem megy! Inkább táncoljatok ti!

És feldúltan távozok. A büfé felől visszalesek, Szotyola döbenten mered Dzsózira. Az meg leteszi egy asztra a retiküljét és mosolyog. Mond is valamit, mire Szotyola becsukja a száját, és lassan a karját nyújtja, mintha hipnotizáltak volna. És nézz oda, tényleg tud táncolni! Kicsit merev, de... Ez az első eset, hogy csörögni látom. Elégedett vagyok magammal.

A zsebembe nyúlok, megszámolom a pénzem. Éppen csak egy sörre elég. Gizda tűnik fel mellettem.

– Vegyél má' egyet nekem is!

A kezébe nyomom az üveget.

– Nesze!

– Mi van, te nem iszol?

– Nincs több pénzem.

– Na várj!

Visszaadja a sört, elindul valahova. Nézem, mit csinál. Ténfereg az asztalok között, nézeget körbe, aztán... hát ez... ez tiszta hülye! Benyúl Dzsózi retiküljébe... aztán avázkodik a vécé felé. Kisvártatva visszajön.

– Egy sört kérek! Meg két vermutot!

És vigyorogva a kezembe akarja nyomni az egyiket.

– Nem kell!

– Ne finnyáskodj má'!

– Szotyola pont azzal a csajjal táncol.

– Na és?

– Hova raktad a pénztárcát?

– A vécéartályba.

– Add ide a lét!

– Túrót!

– Bebaszok egyet!

Tudom, az arcom alapvetően túlságosan szelíd, de a sok gyakorlás... Gizda toporog előttem. Tudja, hogy könnyedén leverem, ha akarom. Elvörösödik dühében, de a zsebébe nyúl, húszasokat és valami aprót nyom a kezembe.

– Melyik tartály?

– A második.

Behúzó magam mögött a klozet ajtaját, felállok a vécédeszkára, kihalászom a lapos bőrtárcát. A csem-

péhez csapkodom, hogy a vasszer nagyja kijöjjön belőle. Csöpög így is. Nem teszem bele a pénzt, csak úgy mellészorítom. Kimegyek, Dzsozi retiküljéhez ólálkodok. Nézem Szotyolát, önfelédten csörög a csajjal. Bedugom a lóvét a tárcába, a tárcát a retikülbe, becsukom. És... Érzem, kétfelől erősen megragadnak, s már visznek is. Meglódul velem a világ, átvitt értelemben és valóságosan egyaránt.

– Hé! Én nem loptam, hanem visszatettem! – szalad ki a számon, de rögtön el is hallgatok.

Mert eszembe ötlük, hogy ha elhiszik, akkor meg fogják kérdezni, hogy ki lopott, s ha nem tudom, akkor honnan tudom, hogy lopott valaki egyáltalán? Próbálok kiszabadítani a karom, de nem sikerül, szorítanak vasmarokkal a pribékek. És már kint is vagyunk az utcán, a lábaimat kirúgják alólam, letérdeltetnek, a ház falának szorítanak arccal, le is nyomják a fejemet, az érdes, szemcsés vakolat durván nyúzza arcomról a bőrt, áporodott hűgyszagot érzek. Hiába igyekszem nyugalmat erőltetni magamra, úrrá lesz rajtam a megalázottság és a félelem.

– Rohadt büdös van itt, vigyetek már arrébb egy kicsit!

Nem válaszolnak, a zsebeimet forgatják ki éppen. Tartalmát részben az arcom elé, a húgyfoltba dobálják. A lakáskulcsom, a bérletem, a zsebkendőm, a két tagságim, az egyik a Bercsényi klubba, a másik a Hess András téri Diákszállóba.

– Állítsátok talpra!

Szembefordítanak a hanggal. Emő táncpartnere áll előttem, mindkét hóna alatt nagy körben áztatja ingét az izzadság, a homloka is fénylik. Egyik kezében Dzsozi retikülje, a másikban az én flepnim. Mögötte még egy samesz.

– Mért nem veszed fel a kabátod, amikor így kimelegszel? – kérdem jóakaratóan. – Még megfázol a végén!

De érzem, a hangom (egész valómmal együtt) remeg. Rajtakaptak, magyarázhatom akárhogy, tolvajnak tartanak. Nem a veréstől majrézok legjobban, hanem attól, hogy kihívják a hét.

– Majd mindjárt jól megpofozlak a végén!

Szotyola és Dzsozi lépnek ki az ajtón, őket is két rendező kíséri. A KISZ-titkár a lány felé nyújtja a táskáját.

– Nem hiszem, hogy hiányzik valami. Rajtakaptuk, amikor belenyúlt, és nincs is nála semmi. De azért nézd meg!

Dzsozi a táskájában kotorászik. Csodálkozva húzza elő a pénztárcáját, majd külön a pénzt.

– Ez csurom víz! És csak egy kilom volt... úgy látszik, felváltották... Egy kevés hiányzik csak!

A titkár a szemöldökét ráncolja, kiveszi Dzsozi kezéből a tárcát, megtapogatja belül.

– A pénz meg száraz – szögezi le.

– Nem ő volt! – szólal meg Szotyola félősen, de mély hittel a hangjában.

– Magam is rájöttem, okos tojás! – feleli a KISZ-titkár. – De akkor ki? Hm?

És néz egyenesen a szemembe. Nem válaszolok.

– Kénytelen lesz elmondani! Különben veled vitetjük el a balhét!

Nincs választásom. Idegesíteni nem akarom a KISZ-titkárt, hátha megkönyörül, hát inkább nem mondok semmi szellemeset sem, csak hallgatok. Megcsóválja a fejét.

– Szóval valamelyik haverod volt. Visszavetted tőle a lopott pénzt, kihalásztad a klozetből vagy a tartályból a tárcát, és visszacsempészted a hölgy retiküljébe. Látod, én is tudom ám, hogy mennek ezek a dolgok! Aztán meg elvinnéd helyette a balhét? Szerinted nem hülyeség ez?

Puhítás. Hallgatok.

– Kalefosok vagytok, mi?

Erre sem válaszolok.

– Tetű egy társaság! Loptok, verekszetek, persze csak ha többségben vagytok. A lányokkal persze van merszetek erőszakoskodni! És folyton vedeltek, részegeskedtek! Szarházi, tolvaj banda!

Most meg provokál. Gyula lép ki az ajtón, amikor meglát, megtorpan, kihúzza magát, méregeti a négy rendezőt.

– Mi van? – kérdezi tőlem, de nem néz rám, amazokat tartja szemmel.

– Rám akarják húzni, hogy lóvét csiváztam!

A KISZ-titkár bizonytalanul méri végig Gyulát. Még mindig négyen vannak hárommal szemben, Gyula termete alapján mégis joggal hiheti, hogy esetleg hátrányba kerültek. Odaszól a negyedik helyinek:

– Menj, hívd a rendőrséget!

És ebben a pillanatban Emő is kijön az utcára. Elkerekedik a szeme.

– Micsoda?! A rendőrséget? Na, de Kálmán! Mit csináltál, Zsolt?!

– Ismered? – kérdi tőle Kálmán.

– Nem csináltam semmit. De rám akarják verni, hogy pofán vágtam valami lét!

Emő elhülve mered rám.

– Mit nézel? Nem csiváztam semmit!

A samesz elindul, be akar menni a klubba, biztosan telefonálni, de Gyula elállja az útját.

– Na, agyaljunk ezen még egy sort, szép nyugodtan, okosan! – mondja Kálmánnak.

– Nézd... – kezdi az, s látom, tart Gyulától, de megadni sem akarja magát.

De most Dzsozi szólal meg remegő hangon.

– Ha rendőrt hívsz, én tanúskodni fogok, hogy nem ő volt!

Mindannyian ránézünk. Ijedten, de állja a tekinteteket. Sőt meg is toldja:

– És azt is elmondom, hogy tudtad, hogy nem ő volt, de szándékosan be akartad mártani!

Kálmán hökkenten mered rá. Aztán felém fordul és int a majmoknak.

– Jól van, engedjétek el!

Elengednek. Megdörzsölöm a karom, lehajolok, felszedem a húgyfoltról a kulcsomat és a két tagságít. A zsebkendőt ott hagyom. (Anyám mérges lesz, hogy elhagytam, de inkább legyen mérges. Azzal mégiscsak a heftimet törölöm.)

– De többé nem akarok itt látni benneteket! Szólok a beengedőknek, hogy ne engedjenek be! Nesze, a személyi igazolványod! Megjegyeztem a neved!

S egyenesen a húgyfoltra dobja a flepnimet. Int a csapatának (látom, ő is szeret integetni, ha nem is pont úgy, mint Gizda), aztán bevonulnak a klubba. Emő mellett megáll.

– Jössz?

Emő rám néz. Még mindig szemrehányó a tekintete. Megmérgesedek. Mintha én lennék a felfordulás oka!

– Mondom, hogy nem én szítottam a tüzet! De tessék, menj csak, ha akarsz!

Felhúzza az orrát és megy. Elkeseredve bámulok utána. Összenézünk Gyulával és Szotyolával. Dzsozi a táskáját szorítva pislog.

– Köszönöm! – mondom neki.

– Én köszönöm, hogy visszaadtad!

– Egy sör és két vermut ára lóg belőle.

– Nem baj.

– Dehogynem. Majd... izé... Szotyolával vissza-küldjük.

– Vézrik az arcod.

– Nem komoly. Csak a vakolat összekarcolta.

Az ajtóban az egyik KISZ-es jelenik meg, négyünk kabátjával, a kezünkbe nyomja.

– Na, tűnés innen! – veti oda foghegyről, aztán iszkol beljebb, oda, ahol a társai őrzik a bejáratot.

Kint vagyunk, a banda meg bent. Állunk a járdán, bentről kiszüremlik a *One night with you*.

– Gizda volt? – kérdi Gyula.

– Ő hát.

– Be se tudunk szólni a többieknek.

– Nem. Hacsak Emő nem szól nekik. Te mért jöttél ki?

– Téged kerestelek. Elegem lett a füstből, és azt hittem, te is kijöttél levegőzni. Menjünk máshova? Bercsényi, Illés?

– Várjunk még öt percet.

Várunk még öt percet. Még mindig remegek, de talán már nem látszik. Szotyola cigaretta húz elő, körbepöccöl, pedig tudja, hogy én és Gyula biztosan nem kérünk. Dzsozi viszont kivesz egy szálat, ketten fújják a füstöt. Lassan megnyugszom. Reménykedek, hogy Emő kijön. Hisz tudja, hogy én nem tudok bemenni. De hiába várunk. Már épp szólni akarok, hogy na, nyomás, amikor Ákos lép ki az ajtón, nyomában Minorral, ömögötte Gizda vigyorog. Meglátja Dzsozit, leesik képéről a vigyor. A félelmem már elszállt, egész nyugodt is voltam már, de most, hogy meglátom a vigyorgó pófáját, hirtelen elönt a düh. Amint elém ér, bemázolok neki egyet, egyenesen a pancej közepébe! Elesik, vagy inkább szándékosan térdre rogy, rontanék neki, hogy befejezzem, amit elkezdtem, de Ákos elém ugrik és megfogja mindkét karomat.

– Hé, hé, hé!

– Engedj!

– Nem! Nem Gizda miatt buktál le!

Ránézek.

– Hogyhogy?

– Nem akkor buktál le, amikor elcsórt a tárcát. Csak magadat okolhatod!

– Oké, de...

– Semmi de! Semmit sem tett, ami téged veszélyeztetett volna.

– De lopott!

– Csak a saját kockázatára. És te is a saját kockázatodra raktad vissza a lét.

Valahogy rosszul esik, hogy Ákos velem szemben Gizdát védi. Újra megszegyenülök. Mára már elég lesz.

– Oké, elengedhetsz, nem bántom!

Gizda csak most mer feltápaszkodni, eddig a földön kuporgott. Eszembe jut Dzsozi. Ránézek, a többiek követik pillantásomat. Dzsozi tágra nyílt szemmel, nyitott szájjal, bambán figyel a Gizdát. Szotyola hatalmas zavarban, vörös fülekkel, de szorosan mellette.

– Hát ez meg... – kezdi Ákos – ...csak nem ő az, akitől...

– De. Dzsosi.

– Dzsosi – ismétli Ákos, és elbűvölő mosolyt varázsol arcára.

Odalép a csajhoz.

– Dzsosi kedves! Szeretném megtéríteni a károdát. Mennyit is?

– Nem érdekes, igazán! – feleli Dzsosi ijedten.

– Két vermut, egy sör meg a jatt – mondom én.

– Jattot nem adtam! – szúrja közbe Gizda.

– Nem csodálkozom.

Ákos a zsebébe nyúl, egy bémallért ad Dzsosinak.

– Remélem, így kvittek vagyunk!

– Ó, persze!

Ákos összeüti a tenyerét, mosolyog.

– Na, akkor minden rendben! Hova menjünk? Menjünk a Bercsényibe!

– És a többiek? – kérdem elsősorban Emőre gondolva.

– Maradnak – feleli tömören Ákos.

– Szóltál nekik?

– Hogy? Ja, igen. Maradnak.

Ez sem esik éppen jól. Ákos a vállamra teszi a kezét, s halkán mondja, hogy csak én és Gyula halljuk.

– Jobb is. Úgyis beszélni akarok veletek. Bizalmas ügyben.

– Milyen bizalmas ügyben?

– Majd a Bercsényiben elmondom.

De nekem nincs kedvem a Bercsényibe menni. Emő nélkül nincs.

– Én elfáradtam. Azt hiszem, lassan avászokodok hazafelé. Úgyhogy mondd el most!

– Ne hülyéskedj!

De én eltökéltem magam.

– De, tényleg. Fáradt vagyok.

– Itt nem tudom elmondani.

És Dzsosira pillant.

– Én is hazafelé dzsalok – mondja Gyula.

– És ha kihozom neked Emőt?

– Ja, nem Emő miatt! – vonom meg a vállam.

Hogy nézne az ki? Ákos tanácstalanul néz ránk.

– Na, jól van – mondja végül –, akkor elkísérünk egy darabon. Legfeljebb beülünk valahova egy búcsúpiára, oké?

Elindulunk a Lánchíd felé. Ákos visszapillant a leghátul egymás mellett lépkedő Szotyolára és Dzsosira.

– Ez a bula is jön? Szotyolával? Megspórolhattam volna egy húszast, bassza meg!

Aztán egy üveg vodkát és egy vermutot húz elő a kabátjából, kacsint ránk.

– Ezt a büféből sikerült megmenteni! Ne nézz már így! Ha kifizetjük, az mind a KISZ kasszájába menne!

A Duna felett csípős szél fúj. A vodkát választom, nyelek egy hosszú kortyot, aztán továbbadom az üveget. Az oroslán alatt álltunk meg. Kölyök-koromban Apa mindig azt mesélte, hogy nincs nyelve, s a szobrást addig csúfolták miatta, míg a Dunába nem ugrott. Gyula felugrik a kőkorlátra, bakot tart, Gizda belelép a tenyerébe, Gyula könnyedén tolja felfelé, nem hagyja, hogy a vállára lépjen, egészen magasra nyújtja a karját, Gizdának épp csak át kell lépnie, hogy az oroslán mellé kerüljön, aztán már ül is a hátán. Muszáj nekem is elmosolyodnom, de azért körbenézünk mindannyian, nincs-e zsaru a közelben.

– Hé, Gizda! Van nyelve az oroslánnak?

Levigyorg rám, a fejéhez mászik, benéz a szájába, bele is nyúl.

– Öregem! Van ám! Rendes nyelve van neki!

A híd közepén is megállunk, körbeadjuk az üveget, aztán a budai oldalon is. Jókedvünk kerekedik. Én is meg akarom tekinteni az oroslán nyelvét, megkérem Gyulát, engem is könnyedén felemel. Próbálok betuszkolni a fejemet az oroslán szájába, mint egy idomár, lent a többiek röhögnek. Lenézek rájuk, hátrafesztett nyakkal néznek fel rám, a torkukig látok nagy jókedvükben. Elérzékenyülök (tudom, ez már a pia hatása), a barátaim, szeretem őket és ők szeretnek engem, számíthatok rájuk, egy csapat vagyunk, egy törzs, egy oldalon állunk, a másikon.

– Kedves elvtársak, kedves elvtársnők! – kezdek bele egy hevenyészett beszédbe. – Fiatalkorunk szilárdan ellenáll a fasiszta ellenforradalmi csőcselék támadásának és alávaló aknamunkájának, és a szovjet és a nemzetközi kommunista testvériség támogatásával és a baráti szocialista országok összefogásával a végsőkig kitartunk, s nem engedjük, hogy pártunk, országunk és dolgozó népünk nagyszerű vívmányait tönkretegyék, s a Magyar Népköztársaságot visszataszítsák a zsiros földbirtokosok és kizsákmányoló tőkés feudálkapitalista világába!

– Éljen! – kiáltja odalént a tömeg. – Éljen a párt! Sokáig éljen bölcs, aranyszájú vezérünk!

És én folytatnám, de elakad a hangom, amikor a Fő utcából rendőrájárt látok kidülöngélni. Szerencsére a nullás szobor felé néznek, amit egy részeg éppen lepisál. Egyik kezével a kőmunkás lábánál álló kő-autóguminak támaszkodik, úgy csurgat a szobor tövébe. Na, ennek annyi. Elbújok az oroszlán mögé, s gyorsan le is mászom a talapzatról. Csendben, fegyelmezetten sétálunk tovább, nézzük a járórt, akik épp csak egy pillantást vetnek ránk, aztán mennek tovább a részeg felé.

– Menjünk a Váron át! – mondja halkán Ákos.

Jó ötlet, szeretek a Várban lődörögni. A sarkon visszapillantunk a hugyozó részegre, hátát meggömbítve, leesett vállal áll a szerv előtt, míg azok az okmányait ellenőrzik. Dzsálunk felfelé a Hunyadi János utcán, a szobránál megisszuk a maradék piát. Részeg vagyok. A pokolba Emővel! Sajnálom magam. De itt vannak a barátaim, az én falkám! Még Gizda is.

– Gizda!

– Mi van?

– Sajnálom, hogy megütöttelek!

– Jól van!

– De tényleg! Szemét dolog volt. A barátomat!

Ő is részeg, megölel. Tartjuk egymást elérzékenyülve.

– Elég a buziskodásból! Indulás! – vezényel Ákos.

Az üres üvegek csörömpölve vágódnak a Halászbástya falának. Az egyik épen marad, Gyula fejét csóválva felemeli, a dróthálós szemeteskosárba dobja. Felkapaszkodunk a Halászbástya lépcsőin. Elsétálunk a Mátyás-templom mellett, a Szentháromság téren csodálkozva megállunk. Valaki az *Oh, Carol*-t üvölti Neil Sedekától, és valami banda is kíséri. A Diákszállóból jön a hang. Bemegyünk, alaposan megvizslatják a tagságinkat. Dzsozinak nincs, de lányoknak nem is kell. Először megnézzük a bandát. Fialalok, hosszú hajúak, mint mi.

– Kik ezek? – kérdem üvöltve egy mellettem álló sráctól.

– Az Omega!

Sosem hallottam róluk. Bámuljuk őket kicsit, aztán irány a büfé. Ákos végignéz rajtunk.

– Gondolom, pénze rajtam kívül csak Dzsozinak van.

Beismerően bólogatunk. Ez a helyzet. Gyula a nyugdíjas nagymamájával él, Szotyola szülei melósok, Minor faterja minden lóvét elpiál. Nekem szokott lenni lóvém, de most éppen nyista. Gizda csóróságára nincs magyarázat. A családja gazdag. Apja is, anyja is jól keres. Mért nincs Gizdának soha

pénze? Mert nem adnak neki. Ákos köztünk az egyetlen kereső. Mindannyiunknak vesz egy sört. Leülünk egy asztalhoz, Szotyola azonnal elviszi Dzsozit táncolni. Ákos közelebb hajol hozzánk.

– Beszélni akarok veletek!

– Miről?

– Erről az állandó pénztelenségről.

És jelentőségteljesen végignéz rajtunk. Mi meg pislogunk. Folytatja.

– Folyton csak káromok a rendszerre meg a nyomorra. De mért nem teszünk valamit?

– Miről beszélsz?

– Gempáról, apafej! Lóvé, zseton, lekvár, zsír, gemp, mani, tudod! A pénz, ami a földön hever. Csak fel kell szedni.

– Hogyan?

– Akárhogy.

– Ennél lehetnél kicsit konkrétabb – mondom.

Ákos türelmetlenül int, mintha legyet hessentene arrébb.

– Nem a hogyan a lényeg! Millió módja van. Most csak az a kérdés, benne vagytok-e. Hogy nem vagytok-e nyulak!

– Nem vagyunk nyulak! – mondjuk persze mind.

Nem hát. Részegek vagyunk. Minor röhög, oldalba bökö a könyökével.

– Add tovább!

Én is röhögök, oldalba bököm könyökkel Gyulát, aki röhögve oldalba böki Gizdát, Gizda meg Ákost. Ákos nem röhög, s nem is adja tovább (vagyis vissza) Minornak. Végignéz rajunk, majd hirtelen feláll.

– Úristen, olyanok vagytok, mint a gyerekek!

És faképnél hagy minket.

– Hé! Ne má'! Hova mész? Én figyeltem! – mondjuk mindannyian máshogy.

De ő eltűnik valamerre. Mi meg röhögünk tovább.

– Mit akart ez?!

– Én tudom – mondja Gizda büszkén –, nekem már beszélt róla.

És kihúzza magát.

– Na és mit mondott?

– Például... – kezdi Gizda, és fontoskodva körülpillant, majd az asztal fölött középre hajolva halkán mondja – ...Bőröket fogunk futtatni!

Persze ezen is röhögünk. Bőröket... haha!

– És még?

– A bőröket külföldieknek adjuk el, s ha már kapcsolatba kerülünk velük, dobja magát, hogy valutázunk is kicsit. Dollár, márka, schilling..., há' tudjátok.

– És még mit akar?

Gizda megvonja a vállát.

– Mit tudom én! Egy csomó dolgot beszélt.

– Én amondó vagyok, maradjunk a forradalomnál, ha már hülyeséget akarunk csinálni. Arra már úgylis van kész tervünk – mondja Gyula.

Az van. Fegyvert szerzünk, röpcédulázunk, plakátokat ragasztunk a munkáskerületekben, felrázzuk a népet, és hajrá! Meg hogy elfoglaljuk a rádiót. Ez a terv. Gyula terve. Mondhatnám úgy is, az „A” terv.

– Szerintem meg maradjunk a dobbantásnál – mondom én.

Ez meg az én tervem. A „B” terv a disszidálás. Erre nézvést számtalan ötletünk van. Ezek a mi terveink, a mi jövőképünk. Forradalom vagy szökés. De nem ma éjjel. Összenézünk Gyulával és röhögünk. Ma éjjel minden rendben van. Reggelig ez a legjobb hely a világon, tudjuk már. Csak Emő... Számhoz emelem a sörömet, kortyolok, aztán a korty nagyját az orromon keresztül az asztalra és az ölembe spriccelem, mert meglátom Rikát.

– Hej! – kiáltom és felugrok, hogy odamenjek hozzá, de eszembe jut, hogy részeg vagyok, s ez biztos nem tetszik majd neki.

Gyorsan visszaülök, de elkéstem, észrevesz, elmosolyodik, és egyenesen felém tart. Felállok, elédzsalok.

– Szia!

– Szia! Te itt?

– És te is. Szia!

– Szia!

– Egyedül vagy?

– Néhány barátnőmmel.

– Nagyszerű!

– Mért?

– Hogy mért?

– Igen, mért?

– Hát... csak úgy.

– Aha.

Elakadunk. Nézzük egymást mosolyogva, én töröm a fejem, mit mondjak. Rika ugyanúgy néz ki, mint tegnap. Gyönyörű. Nem eszméletlen, nem eszelős, nem „be kell szarni tőle”, hanem gyönyörű. Azt hittem, sose látom többé. Ez az!

– Azt hittem, sosem látlak többé.

– Mért?

– Hogy mért?

– Igen, mért? Mért hitted?

– Neked ez a mániád?

– Mi?

– Hogy megkérdezted, hogy mért?

– Azért kérdeztem, hátha azt feleled, azért, mert másik kontinensre költözöl, vagy mert bevonulsz katonának, vagy mert halálos beteg vagy, és csak néhány napod van hátra. Ha valami ilyesmit felelnél, az nem jelentené, hogy nem is akartál volna látni. Többé. Mert ha akarnál, akkor simán megkereshetnél, feltéve, ha nem költözöl másik kontinensre, vagy...

– Jó, elég lesz!

Azt a csavaros mindenit!

– Azt csak úgy mondtam.

– Aha... értem.

Nem tetszik a hangsúlya. Elfordul, körbenéz a teremben. A hátának beszélek.

– De te nem szereted azokat a hapsikat, akik csak úgy mondanak valamit. Mintha csak a huzat lebegtetné a szájukat. Ugye?

Visszafordul hozzám, a szeme mosolyog.

– De úgy tűnik, te fejlődőképes vagy – mondja.

Ezt dicséretnek veszem, bár a szokásos kis gúny ott cseng a hangjában. De legalább nem vette észre, hogy részeg vagyok. Mert figyelek a tartásomra, a tekintetemre, ügyelek a szavak helyes formálására... Ura vagyok a helyzetnek, na.

– Rázunk egyet? – és fejemmel a táncterem felé intek.

Mosolyog, de megrázza a fejét.

– Á, túl részeg vagy hozzá!

Zavarba jövök, szégyellem, hogy részeg vagyok, még ha látom, hogy nem csinál belőle gondot, akkor is. Sőt, ettől valahogy még jobban szégyellem.

– Mi történt az arcoddal? Mintha lenyúzták volna róla a bőrt.

Az arcomhoz nyúlok, apró, megszáradt bőrdarabkákat tapintok rajta.

– Hülyéskedtünk és nekiestem az utcán a ház falának. A vakolat... Még nem is volt időm megnézni.

Szotyola és Dzsozi mennek el mellettünk, az asztal felé tartanak, Szotyola arcán üdvözült mosoly. Odaszól nekem:

– Jó ez a banda, te! – s Rikának is köszön. – Szevasz!

Rika arca elborul, ahogy végigméri Dzsozit.

– Ez a csaj veletek van?

– Igen, mért?

Megvonja a vállát, de érzem rajta a mesterkéltséget.

– Csak úgy.

Utánanéz, aztán hirtelen elköszön.
 – No, hát örültem a szerencsének, most mennem kell.
 – Ne már! Gyere, ülj oda hozzánk!
 És mutatok az asztalunk felé. A fiúk vigyorognak, ők is integetnek, hogy menjünk. Dzsozi csak mosolyog. Rika visszaint nekik.
 – Kösz, nem! Várnak a barátnőim. Szia!
 És már indul is, még mielőtt győzködhetném.
 – Megkereslek! – kiáltom még (nem is értem, miért), de nem adja jelét, hogy hallana.
 Csalódottan bámulok utána. Sőt, határozottan megalázottnak érzem magam. Jó, mondjuk, az túlzás. Csak szégyellem magam, az a helyes kifejezés. Ennek a csajnak jobbat kéne mutatni (ha fel akarnám csípni), mint a többinek, azt hiszem. Ő valahogy más.
 – Nagyon jó bőr – szólal meg mellettem Ákos –, igazi nemes vad.
 Azt mondja, amit gondolok, leszámítva a szokásos, hülye vadász–vad hasonlatot.
 – Az.
 – Na, és akkor most mi lesz Emővel?
 – Mi lenne?
 – Merthogy... Nem érdekes. Figyelj, tényleg beszélünk kéne.
 – Arról, hogy futtassunk nőket?
 – Gizda elmondta?
 – Nagy vonalakban.
 – És?
 – Legyünk stricik?
 – Inkább, mint hogy életünk végéig robotoljunk a kibaszott nagy semmiért.
 – Hát... nem tudom.
 – Mit nem tudsz? Ebben a kurva rendszerben legfeljebb megdögleni van jogod.
 – Nem. Sitten ülni is jogod van. Márpedig kurvák futtatásáért ezt a jogot gyakorlatra válthatjuk.
 – Csak a hülyék ülnek a sitten. Lehet ezt okosan kerázni. És akkor van lóvé mindenre. Piára, nőre, kocsira... fegyverre.
 – Mire? Fegyverre?
 – Igen. Mért, kaszával akarsz nekimenni a komcsiknak?
 Hallgatok. Nem azért, mert nem bízom Ákosban, hogyne bíznék, hisz ő már harcolt is. De...
 – Hát nem tudom.
 – Ezt se? Akkor mit tudsz? Csak tépjük a szánkat életünk végéig, de nem teszünk semmit?
 – De mindjárt fegyverrel...

– Mért, mivel? Azt hiszed, majd a verseid jobb belátásra térítik a sok ávós személtládát?
 – Nem, de...
 – Vagy hogy majd felolvasod őket a Nemzeti Múzeum lépcsőjén, a tömeg megvadul, és majd ők elrendezik a többit?
 Hát... ilyesmire már gondoltam.
 – Dehogysis!
 – Hát akkor?
 Nincs most kedvem ehhez. Rikán jár az eszem.
 – Nem beszélhetjük meg ezt máskor?
 Ákos kissé ingerülten kutat a szememben.
 – Azt hittem, te nem vagy nyúl!
 – Nem is! De most rohadt fáradt vagyok.
 Nem szól, csak néz még egy rövidet.
 – Hát jó! Majd máskor. Gyere, fizetek még egy rundot!
 – Nem kösz, ma már nem piálok!
 – Ne hülyülj már, gyere!
 – Nem, elég volt, kösz!
 Ezt sem érti, látom. De nekem nincs már kedvem inni. Nem azért, mert nem bírnék. Én nagyon jól bírom a piát. Tényleg. De most nem kell. Tudom is, mért, nem csapom be magam. Rika miatt. Ákos megvonja a vállát, visszamegy a többiekhez. Kóvályogni kezdek a tömegben. Csak úgy. Stírólóm az arcokat, főleg a lányokét, nem ő, nem ő, nem ő... (Emő. Hess!)... nem ő... Keresek valakit? Naná, te hülye, Rikát keresed! De mért? Ő ezt kérdezné. Azt nem tudom, mért. Még nem tudom, de van egy halovány sejtésem. És ott áll. A barátnőivel. Kezükben pohár, beszélgetnek... Rika nevet. Egy társaság mögé bújva lesem. Gyönyörködöm benne. Sokáig. Egész este. Végül sóhajtok egy nagyot, és elindulok haza. Egyedül. Nem szólok a többieknek.
 A Bécsi kapu felé tartok. Eszembe jut, hogy a Logodi utcai lépcsőn gyorsabban és otthonomhoz közelebb jutok ki a Várból. És ott kisebb eséllyel botlok rendőrbe, mint a Kalef felé. Balra fordulok. A csukám kopog a foghíjas macskakövön. A háborúban szétlőtt, romos házak némelyike mintha rám akarna dőlni. Gyula itt, a romok között szokott fegyver és lőszer után kutatni. Néha elkísérem. Van is két pisztolyunk. Az egyik egy Parabellum P08 Luger. Nekem főleg a neve tetszik, mert egy latin mondásból való, „Si vis pacem, para bellum”, vagyis hogy ha békét akarsz, készülj a háborúra. A másik egy magyar Frommer. Gyula szépen rendbe hozta a stukkereket, egyszer lőttünk is kint, Budakeszin a homokbányában. Csak

Gyula, Ákos és én. Épp csak kipróbáltuk, aztán olajos rongyokba és nejlonzacskóba tekertük, alumínium mentőládába tettük, és eldugtuk őket biztos helyre. (Pontosan ötvenhat lépésnyire észak felé attól a bükkfától, aminek kettévált a törzse, de valamivel feljebb újra összenőtt, így hosszúkás rés képződött, amiért aztán pinafának nevezzük.) Míg el nem érkezik az idő, mondtuk. Otthon nem tarthatjuk, még megtalálja valamelyikünk anyja takarítás közben.

Lebotorkálok a vaksötét lépcsőn, a Logodi utcán jobbra fordulok. Ameddig ellátok, csak egy kandeláber világít, az is halványan, tompán. Fényében ritkás köd gomolyog. Zsebre dugom a jattom, ráérősen télázok, egy nagyobb kavicsot rugdosok magam előtt. A fene! Jobbra-balra dülöngélő rendőrjárőr bukkan ki velem szemben a ködből. Csak nagyon lassan sétáló ember borul így erre-arra. Ezek soha nem sietnek. Átlépek a kavicsomat, magam mögött hagyom, a járdán folytatom utamat.

– Álljon csak meg!

Megállok.

– Jöjjön ide!

Elindulok újra. Érzem, a vállaim leesnek, mint annak a Lánchídnál pisálós részegnek. Kényszerítenem kell magam, hogy egyenes gerinccel álljak előttük. Nyúlszáj az, ő beszél hozzám, a másikat nem ismerem. Azért hívják így, mert nyúlszája van. Bajusznak is nevezik, mert nyúlszáját eltakarandó vastag bajuszt visel. Nincs jó híre. A másik zsarú elemlámpával világít a pacekomba.

– Egyedül van?

– Egyedül.

– Adja ide a személyi igazolványát!

Odaadom.

– Neve?

– Cseke Zsolt.

– Anyja neve?

– Kopácsi Rozália.

– Született?

– Budapest, 1946. január 30.

– Lakik?

– Tizenkettedik kerület, Csaba utca hét bé.

– Foglalkozása?

– Tanuló.

Mondom a leckét, pedig olyan szívesen felelném, hogy „Oda van írva, baszki!”. De nem merem. A személyi adataimat kimerítette, mégsem adja vissza a flepnimet.

– Hova megy?

– Haza.

– Honnan jön?

– Egy diák táncrendezvényről.

– Honnan?

– A Diákszállóból, a Hess András térről.

– Ivott?

– Egy keveset.

Végignéző a nadrágon. Farmer, de bőszárú. Az Ifipark előtt egyszer egy Kalap nevű srácról levágatta a csógatyát, mert nem tudta úgy levenni, hogy a cipője rajta maradt. Szegény sírt, míg kaszabolta magán a vásznat. Előző nap szűkítettette be a Fillér utcai szabóval.

– Mi történt az arcával?

– Megbotlottam és nekiestem a ház falának.

– Mért ilyen hosszú a haja?

Erre meg legszívesebben azt felelném, azért, mert a fegyveres erők szolgálati szabályzatában meghatározott frizuraparaméterek rám nem vonatkoznak.

– Így szeretem.

– Talán buzi?

Meghökkenek. Azt a fajta izgalmat, félelmet, sértettséget és dühöt érzem (ebben a sorrendben), mint amikor váratlanul megütnek.

– Nem.

– Hogy mondja?

– Nem!

– Na, persze! Nyilván tudja, hogy a büntető-törvénykönyv bünteti a homoszexualitást.

Nem tudtam. Nem felelek.

– Most mit csináljak magával?!

Nem értem a kérdést. Szuggerál, aztán úgy nyújtja felém (végre!) a flepnimet, mintha ajándékot adna.

– Na, tűnjön el innen!

– Köszönöm! Jó éjszakát! – szalad ki a számom, s hiába bánom meg, már kiszaladt.

Továbbindulnak, egyik sem felel, de a fiatalabb, akit nem ismerek, Nyúlszáj háta mögött megböki a sapkája ellenzőjét. Nyikorog a csizmájuk. Megkönnyebbülten indulok tovább. Lassan csillapul izgalmam, de félelmem apadásával sértettségem terebélyesedik, s vele együtt nő a dühöm is.

– A kurva anyátokat!

Megalázott vagyok és dühös. Kétszer egy nap! Kibaszott, kurva kommunisták, tényleg szét kéne lőni a valagukat!

Jól kilépek, szeretnék már otthon lenni, biztonságban, szerető anyám és apám közelében. Elképzelem őket, ahogy a meleg dunyha alatt szuszognak.